

990531-1

J. B. Souček se kdysi za války (Theologie a filosofie, 1944, str. 23) vyjádřil v tom smyslu, že „to, co je na theologii „vidět“, je proto vždy filosof, který filosofuje snad poněkud zvláštním, někdy roztodivným způsobem a apeluje k instancím pro jiné filosofy temným, ale filosofuje“. Již z toho vyplývá, že nezávisle na filosofii nemohla žádná theologie vzniknout, nemohla být nezávisle na filosofii ustavena. – Nejasné je ovšem, co Souček míní oněmi „temnými instancemi“. Pokud šlo o vázanost Písmem, nevidím důvodu, proč by se nemohl filosof inspirovat a dokonce nechat vázat starozákonními spisy, když se tolik jiných filosofů inspiruje a nechá vázat presokratiky, Platónem, Sókratem atd. atd. Pro filosofa ovšem bude vždycky platit, že „amicus Plato, magis amica veritas“. Ale může naproti tomu teolog připustit, že se nechá spíše vázat Písmem než Pravdou? Jistě ne; teolog musí trvat na tom, že mezi správným porozuměním Písmu a Pravdou není rozporu. Ostatně s Pravdou se to přece má tak, že jen ona je posledním kritériem každého porozumění i poznání, tedy také porozumění Písmu. Co tedy ještě může být tou „instancí“, která se jiným filosofům může zdát „temnou“? Ostatně sám Souček o několik stránek dál (29) říká, že obě, totiž teologie i filosofie, jsou „spoluslužebnicemi pravdy, jež je nad nimi oběma“. Kde tu je tedy místo pro nějakou „temnotu“? Vždyť to vešlo i do úsloví, že v pravém světle se vše ukáže tehdy, když jde o světlo pravdy. Právě o pravdě (Pravdě) platí, že „tmy ji neobsáhnou“.

(Praha, 990531-1.)